

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHERS ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домом, на вулиці Пritchard і Mcgregor, у Вінніпегу, Манітоба.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and Mcgregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ДИКТАТУРА В НІМЕЧЧИНІ

Президент Гінденбург проголосив диктатуру капіталу в Німеччині. Всі права, що їх давала до цього часу конституція, скасовано. Хоч їх частини скасовано вже було кількома подібними попередніми проголошеннями Гінденбургових декретів, то цей останній декрет, що його видав Гінденбург 7 жовтня, касує всі й всякі права робітничої класи. Скасовано всі права свободи слова — усного й писемного, права організуватися, збиратися. Скасовано не тільки свободу преси, але й приватного листування, телефону, телеграфу. На все це накладено гостру цензуру. Поліція дістала нові права позаборожити робітничі ресторани, заборонити виставу фільмів, що їх буде вважатися за небезпечні, скасовано недоторканість робітничого помешкання і т. ін.

Одним словом — не залишено “камня на камені” від कुкої німецької конституції, що її за допомогою соціал-демократичних міністрів та поліцій-президентів врубано останніми роками кілька разів.

Причини встановлення диктатури подається ясну: “забезпечення банків”. Це коротке зсумування. Банки в небезпечі. Мільйонні зиски капіталістів загрожено, бо сама урядова статистика подає — п'ять мільйонів безробітних в Німеччині.

Економічна криза поглиблюється. Відложення на один рік виплати репарацій не покращує загального стану. Виробництво скорочується. Відбувається дальше звуження ринку — зовнішнього й внутрішнього. Збіднілі трудящі маси позбавлені всякої спроможності купувати необхідні речі для життя. Одночасно цілих на споживчі товари в Німеччині піднеслися. Гувер накинув Німеччині пшеницю своєї “Фармерської Ради”, але по лодикованій згоридній — це коштом так званого плану “рятування Німеччини”

Голодні безробітні маси не мовчать і не мовчатимуть. Тому капіталісти проголошують диктатуру, яка впершу чергу впаде на голову компартії й революційних робітничих організацій та їхньої преси. Розторощити робітничі організації, замкнути їхню пресу й роза самим робітникам, перервати між ними всякі зносини й порозуміння, розпорощити їх, знесилити й силою зброї заставити їх вмирати без слова протесту — ось мета цієї диктатури.

За таку зброю вхопився німецький капіталізм, залаканий безнадійністю виходу з нищівної кризи й небезпечною зростаючою обурення трудящих мас. Дорогу до цієї диктатури німецькому капіталізові проклала німецька соціал-демократія своєю погромницько-кровавою політикою від Носке аж до Цергібеля.

Але це не спасе німецького капіталізму від тої катастрофи, яка стоїть перед ним. Навпаки, це тільки прискорить розвалу. Це показує, як спійманий в лещата кризи капіталізм шукає виходу в насильстві й тільки в насильстві над робітничою класою, яка все голосніше починає заявляти про скинення з своїх плечей цього страшного тягарю.

УРЯД МЕКДОНАЛДА ТАКОЖ ПРЯМУЄ ШЛЯХОМ ГІНДЕНБУРГА

“Національний уряд” МекДоналда розв'язав парламент і проголосив вибори. МекДоналд іде до виборців за надання йому прав диктатора. МекДоналд програми не має — каже буржуазна преса. І це, до певної міри, правда. МекДоналд став помілом капіталістів. МекДоналдова програма буде така, яку йому подиктують банкіри. Консервати мають свою програму. Ліберали повололися, але так повололися, що програма консерватів буде також і їхньою програмою. МекДоналдова програма — об'єднати всіх їх для рятування капіталізму. Виборці будуть поставлені перед такою МекДоналдовою програмою: **голосуйте за МекДоналдом й за консерватами; за МекДоналдом й за високим тарифом; за МекДоналдом й за низьким тарифом; за МекДоналдом і за “вільною рукою”;** за МекДоналдом і за чим хто хоче (бо МекДоналд каже що він і далі “лейбор”).

Таке сказав один з капіталістичних гумористів з приводу МекДоналдової “виборчої програми”. За винятком останнього кляча — всі інші правельні. За чим би ви не голосували, то це буде за МекДоналдом. Бритійські банкіри поставили сіяце на виборчі голоси зі всіх боків і за яким би виборці не голосували, то все одно це буде за МекДоналдом — а за МекДоналдовими плечима стоять банкіри, індустріалісти, цілий британський капітал.

Гендерсон на чолі партії праці йде в опозиції до МекДоналда. У своїй програмі Гендерсон говорить про соціалізм, але той соціалізм мало чим різниться від МекДоналдового, хоч до него додано більше лівих фраз, як було за часів МекДоналда. Сноудена та Томаса. Гендерсон каже британським робітникам, що МекДоналд “сам признає, що він немає ніякої лінії”. Говорити таке, значить прикривати перед робітниками Великої Британії справжнє обличчя МекДоналда. Гендерсон прекрасно

знає, що політика МекДоналда — це політика лондонського фінансового центру, що це політика рятування британського капіталу перед банкрутством. До цього не треба дотримуватися, МекДоналд сам про це каже відкрито.

“Сталий уряд (диктатура) повинен бути встановлений, щоб уникнути фінансової паніки, соціального нещастя та можливо, навіть, революції”.

Ось що каже сам МекДоналд, а Гендерсон дурить робітників, що МекДоналд немає програми. А масове розбивання голів робітникам поліційними клобами в Лондоні, Глестові, в десятках інших міст, та в Манчестері, як доносять найновіші телеграми — це не є хіба програма МекДоналда? І коли лідер “опозиції” говорить, що МекДоналд немає програми, він вмиє прикриває цим справжнє обличчя МекДоналда, щоб обдурити робітників і не пошкодити МекДоналдові провести в життя програму банкірів, програму диктатури — таку саму програму, якою пішов тепер німецький уряд.

ГНИЛА ПЕТЛЮРІВЩИНА ПО РАБСЬКИ ВИСЛУГОВУЄТЬСЯ ПАНАМ

Ніодна буржуазна англійська газета в Канаді не виступила з таким підлягством проти майнерського страйку в Естевані й Бінфейті, як виступила петлюрівська шмата “Укр. Голос”. Ця шмата з 7 жовтня написала з приводу розстрілу страйкерів 29 вересня в Естевані редакційну статтю, в якій не пожалувала помилу на робітників, закриваючись маскою, неначе б то вона нападає тільки на комуністів.

Після “Укр. Голосу” страйк в Бінфейті був неспотрібний, майнері його не хотіли, це все комуністична галабурда наробида такого, що “навіть соромно признатися”.

“Терпіти і вмирати за ідею, не є прийнято, однак не так зривро є терпіти і вмирати за ідею, як терпіти і вмирати через звичайну галабурду, до якої по розвазі навіть соромно признатися”.

Так оцінює редактор і петлюрівський “дипломат”, редактор “Укр. Голосу”, естевансько-бінфейтський страйк.

Цей петлюривець, як бачите, вже не раз вмирав за ідею. Аж до Таріова їздив вмирати... Завдяки тому, що він своє життя поклав за ідею “незалежної” петлюрівської держави — нині має “незалежну”, “самостійну” й “соборну”. От до кого майнері повинні були йти вчутися, як вмирати за ідею, а не за “галабурду”.

“Властивою приткою до страйку було те, що одна копальня компанія прогнала від праці одного комуністичного агітатора” — каже петлюривець. І нічого більше. З того й повстала “галабурда”, або перша дія “галабурди” — самий страйк. Для редактора “Укр. Голосу” все те, що оповідають майнері — що їх там обраблявано, визискувано, тримано як невольників, що за своєю довголітню працю вони ще поздовжувалися компаніям — все це дурниця, в цьому нема ідеї... Про це ані слова не згадує петлюривець.

Друга дія “галабурди” полягає в тому, що майнері повинні були знати,

“що до муніципальних урядів в Канаді належить обов'язок пильнувати порядку на вулицях. Вони видають приписи про те, як скоро можна вулицями автомобілем їхати, вони видають приписи про те, чи худоба може вулицями ходити, чи ні, а навіть де люде можуть через вулицю переходити, а де ні. Все це є для добра і безпеченства самих людей” (“Укр. Голос” з 7 жовтня).

Отже, коли й для худоби є приписи, чи вона може ходити вулицями, чи ні, то тим більше повинні вони бути й для таких створів, як майнері — яких, очевидно, “Укр. Голос” ставить ніще за худобу. Тому “Укр. Голос” повністю одобрює той кровавий “припис”, який поліція влаштувала майнерам 29 вересня.

Один робітник, що зайшов до нашої редакції, запитав нас: чому англійська буржуазна преса так подло не пише, не нападає так на робітників, що боряться за кусок хліба, як ця жовтоблакитна шмата, чому, наприклад, “Фрі Прес” написала, що коли б не спеціальна ухвала (припис!) естеванської міської ради про заборону демонстрацій, то не пролягала б робітничая кров, — а “Укр. Голос” каже, що все це є ніщо інше, як комуністична “галабурда”?

Ні, “Укр. Голос” не сам таке каже. Таке саме кажуть власники копалень.

Між іншим той самий робітник цілком слушно звернув увагу на те, що колись, за “добрих часів” “Укр. Голос” в кожному числі апелював за пресовим фондом, за передплатниками, благаючи своїх читачів вирівнувати залеглу передплату, довати допомогу, бо коло него криза і т. ін., а зараз, коли коло робітників і фармерів страшна криза, не виключаючи й читачів “Укр. Голосу”, він не виявляє найменшої ознаки тієї кризи, не пригадує своїм читачам ні про пресовий фонд, ні про передплату.

Колі візьмете це на увагу, то й поясните собі його нинішню форму й зміст писання та “ідею”.

В РУМУНСЬКО-ФАШИСТСЬКОМУ РАЮ

Черновецька жовтоблакитна газета “Час” малює такими “рожевими” фарбами положення селян в Румунії:

“Куди не глянеш, скрізь розлука в місті й на селі. Фінансова й господарська криза, яка дібралася спочатку до міста, застала тепер і до найбільшої сільської хатини. Село стоїть під напором тегарів, довгів і податків, а гроша нема з чого зробити. Продукти мольної мужицької праці йдуть за безцін. Неймовірно просто висті: пшениця 160—180 левів, жито 120, ячмінь продавався вже навіть по 90 левів за коць по провінціональних місточках. І купувати це не хочуть. А інші хліборобські продукти, як курі, яйця, набі,

арина, овочі й друге? Мито в місті коштує нероз більше як за товар уторувей. А за податки стягають останню коцьку, а в кого довги ще є, а вони є в кожного другого, то хоч з моста та в воду. А помочи ні з відки.

“Говориться роками вже про рільничий банк, який мав би перебрати довги на довгочасові сплати. Та банк цей тільки на папері й тільки баламуцтва насіяв по селах, позбу-джував марні надії й загнав легковірних людей в ще гірше нещастя. Бо вони спустилися на те, що, мовляв, надади свої довги державі, не платили навіть процентів, банки приперті до стін своїми вкладниками, позаскаржували векслі, провадять ескзеції. Женуть

Виступ японського імперіалізму в Китаю

(Стаття московської “Правди”.)

Японське військо захопило Мукден, окупувало найважливіші пункти Південно-Мукденської залізничі й фактично тримає в полоні мукденську владу, крім самого сатрапа трьох східних провінцій Чжан-Сюе-Ляна, який тепер перебуває із своїм штабом у Бейпіні. Японська влада захопила арсенал, усі найважливіші китайські банки в Мукдені, тримаючи тепер усі стратегічні головні пункти Південної Манчжурії під воєнною окупацією. Все це відбувається ніби тому, що китайське військо спробувало зруйнувати залізничу дільницю на Південно-Манчжурській залізничі.

Не повідомивши, так званий, китайський центральний уряд у Нанкіні, не попередивши мукденську владу, рушило японське військо. Чжан-Сюе-Лян дав наказ своєму війську не чинити опору. Китайська воєначина виявила своє безсилля перед японською військовою силою.

Виступ японського імперіалізму у Південній Манчжурії не є несподіванка. Його підготовлено вже протягом кількох років. Японський імперіалізм намагається зміцнити в Манчжурії свої колишні позиції й поширити своє економічне та політичне панування.

Японський капіталізм домагається концесій, цілковитого контролю над фінансово-валютною системою Манчжурії. Японські імперіалісти не приховують того, що вони хочуть поширити сферу свого впливу на Монголію.

Те, що Мукден формально визнав нанкінський уряд, як центральний, викликало різкі протести японських імперіалі-

стів. Вони оцінили визнання спробу Мукдену, прикриваючись Нанкіном, зменшити свою залежність від Японії. З того часу, як мукденський уряд дав англійському капіталізові концесії на золоті копальні й концесії на збудування гаванів Гуандай голландському капіталізові тощо, зросли серед японських імперіалістів агресивні настрої.

Воєнну окупацію цілого ряду міст Манчжурії підготували спровоковані сутички між коцькими поселенцями й китайською владою в Манчжурії, втручання японської поліції в ці сутички, антикитайські погроми в Кореї, вбивство капітала японського генштаму Накамури в горах внутрішньої Монголії, розпалювання генеральської війни в Півні Китаю.

Одночасно міністра закордонних справ кантонського уряду, що виступає проти Нанкінця, цього агента американського імперіалізму, дружньо вітали, хоч не зовсім офіційно, в Токіо. (А в Нанкіні китайські студенти його добре побили, після чого він зрезигнував. — Зам. Ред.) Призначення колишнього військового міністра У-Гахі на генерал-губернатора Кореї, зміцнення японської залози в Кореї на одну дивізію, призначення відомого японського дипломата Учіда на голову правління Південно-Мукденської залізничі увиходило теж до загального плану, що його тепер здійснює японський імперіалізм.

Японське військо захопило Мукден — столицю Манчжурії у Женеві відбувається сесія Ліги Націй. Японія є член Ліги Націй, Китай теж є член Ліги Націй і представника Китаю

навіть ввели до ради Ліги. Проте, як і слід було сподіватись, Ліга Націй не знайшла нічого іншого, як прийняти “заводженням” заяву представника Японії Йошізава. Це ще раз стверджує, що Ліга Націй — це з ряд д-я імперіалістичного пригнічення та насильства.

Японія — учасник пакту Келлога. Китай також підписав пакт Келлога. Проте, пакт Келлога не перешкодив Японії застосувати воєнні дії проти другого учасника Келлогового пакту — Китаю. У Вашингтоні ж (державний департамент Сполучених Держав) заявляють, що події в Манчжурії не дають підстав говорити про порушення Келлогового пакту. Автори пакту сами змущуються із свого твору. Трудящі всесвіту можуть наочно переконатися в тому, чого варта Ліга Націй, як “збрардд миру”, і чого варті пакт Келлога, як гарантії проти нових війн.

Воєнна окупація найважливіших стратегічних пунктів Південної Манчжурії, захоплення Мукдену — столиці трьох східних провінцій японським військом — є вияв японської імперіалістичної агресії. У Манчжурії де точаться воєнні дії, збігаються інтереси найбільших імперіалістичних держав: Сполучених Держав, Японії, Англії та Франції. Події в Манчжурії можуть поставити на вєсть зріст проблеми боротьби імперіалістичних держав у китайському питанні. Трудящі Китаю ще раз переконуються, до чого веде панування генеральсько-поміщицьких класів і політика Кумінтану.

Трудящі СРСР пильно стежать за подіями, що тепер точаться у Південній Манчжурії.

якимось викрутком, не є адвокатською обороною УВО су-проти виступів польської буржуазної преси. “Діло” признає дійсний стан, признає те, що провідники УВО, як і цілий табор української буржуазії не боряться проти Польщі, бо їх класові інтереси наказують їм лунитися й єднатися з польською буржуазією, наказують їм мирним шляхом вирівнувати внутрішні спори. Іх класові інтереси, що прямують до створення української буржуазної держави над Дніпром, на руїнах Радянської України, наказують їм не розєднувати, а скріплювати союз польсько-українського фашизму.

Такий головний напрям політики української буржуазії. Зрозуміла річ, що і в тому напрямі йдуть провідники УВО. Бо УВО, як боевий загін українського фашизму, не веде якоїсь особливої політики, не протиставляється політиці провідних верхів українського буржуазного табору, а протинно підпорядковує йому свою діяльність.

Це ствердив головний командант УВО — Е. Коновалець в своїй відозві, це й підтверджує “Діло”. Провідники УВО, як і весь український буржуазний радикалах й УСДП кінчарівничий почавши — почерез Католицький Союз — на “лівих” раикалах й УСДП кінчачоци — стремить до “мирного співжиття”.

Але останні події показують шось іншого. Показується, що УНДО-петлюрівщина і провідники УВО не мають впливу на хід тих подій, що тепер розвиваються на західно-українських землях, і що є виявом змагань за національне й соціальне визволення.

В Радомі окружний суд за-судив за комуністичну діяльність Абрагана Наймана на 4 роки, а Рахелю Найман на 2 роки тюрми.

Таке признання “Діла” не є

ліцитації, коштів наростало більше як довгів. Як би було знати, що до него приїде, то не один був би спродав половину маєтку й поплатив довги. А сьогодні й цілий маєток не вистарчить на покриття довгів і коштів. Та бо й купити нема кому”.

Правда, що малюнок? В минулому числі “Укр. Роб. Вістей” в статті “країна мільярдів” подавали ми малюнок румунського професора Базилеску, а оце маєте доповнення того малюнку “Часом”. Тільки ви помиляєтеся, коли думаєте, що це є повний малюнок. Ні, цей малюнок не охоплює навіть десяти частини того “раю”, яке процвітає в Румунії. Наприклад в цьому малюнку ані слова не говориться про те, що селя-

ни сокирами, косами та буками гонять із сел здирачів податків, що одному селі так просто запросили здирачів до хати, замкнули в хаті й запалили хату — так що ці насилу спасились вліткою, пообсмаловивши чуби. Нічого в тому малюнку не згадується про те, що селяни не хочуть сїяти вже своїх пів, бо їм не сплачують навіть за збір врожаю, або, як “Час” каже, продали фіру збіжжя, то не заплатили навіть в місті за мито.

А злодійня ж там! А грабінничтво! А сигуранца! В одному селі в Бесарабії здирщик податків зафантував чоловікові за податок дитину.

Це не є взято з казки з “Тисячі й одної ночі”, але з румунського дійсности.

ПРОВІДНИКИ УВО Й ОСТАННІ ПОДІЇ В ГАЛИЧИНІ

На терені Східної Галичини діялися в останньому часі події, що їх публічна опінія звязує з діяльністю Української Військової Організації. Напад на поштової вози під Печеніжком, напад на пошту в Трускавці, вбійство Т. Голуфки в Трускавці, підтинання телеграфічних стовпів — це все, хоча ще не висліджено справців, враховується на карб УВО.

Польська буржуазна преса говорить, що це є прояви сарботажової акції українських націоналістичних кругів. З другої сторони УНДО-петлюрівці заперяють, що це неправда. Що українське “організоване громадянство” — тобто українська буржуазія не веде боротьби з Польщею, а протинно стареться допровадити до мирного співжиття обох народів”.

УНДО-петлюрівці доказують, що не тільки вони прямують до такого “мирного співжиття,

але також УВО стремить до цього. При цьому покликують вони на заяву головного команданта УВО — Е. Коновальця, зложеною весною цього року, де він говорить, що УВО заперєстало своєю виступи проти Польщі, бо справою Східної Галичини зайнялася вже Ліга Націй, і від якої чекають керівники УВО пьлагодження цієї справи.

“Діло” з 2 вересня, в передшньої статті під наголовком:

“Трускавський атентат” пише, що “вся тепершня законодава акція провідних кол УВО йде саме по лінії відпругнення польсько-українських взаємин в Польщі” і то відпругнення “и імя мирного наладнання тих польсько-українських взаємин”. І тому пише “Діло” — важко повірити, щоб вбивства Голуфки доконали членів УВО, так як Голуфко “був одним з тих нечисленних польських дичів, які саме бажали мирним шляхом найти розв'язку польсько-української проблеми в Польщі”.

Таке признання “Діла” не є